

Mreženje dijakov: »znam oživljati!«

 Branko Čeh, dipl. zdr., učitelj strokovnih predmetov in praktičnega pouka,
Srednja zdravstvena šola Ljubljana

»Oživljati znam! Ali znajo tudi drugi? Kako gre mojim sošolcem v drugi skupini? Ali delajo enako ali drugače?« Takšne so bile navdušene misli mojih dijakov med poukom, ko smo predelali snov temeljnih postopkov oživljanja. »Želim pokazati drugim sošolcem, kar sem se naučil!« Le kako jim kot njihov učitelj tega ne bi omogočil? Dijaki so tudi izrazili željo, da si želijo spoznati delo zdravstvenega osebja ob prihodu reševalnega vozila na kraj nezgode. S sodelavko sva sestavila načrt mreženja dijakov istega letnika in mreženje z dijaki višjih letnikov ter ga izpeljala.

Dijaki imajo radi praktični pouk iz poglavij iz prve pomoči. Učijo se, kako prepoznati znake ogrožajočih življenjskih stanj in kako ukrepati pri reševanju človekovega življenja. Znajo zaustaviti krvavitev, ukrepati pri opeklinah, zlomih, zastrupitvah ... Pouk poteka hkrati v dveh učilnicah, razred se prepolovi. Po usvojitvi znanj temeljnih postopkov oživljanja dijaki postanejo zelo radovedni, zanima jih predvsem, ali znajo njihovi sošolci v drugi skupini oživljati enako dobro, kot so se naučili sami. Zato z učiteljico skleneva, da jim daja možnost, da se predstavijo. Obe skupini dijakov istega razreda sva združila v eni učilnici.

Dijaki šolskega predmeta nega in oskrba 2 Srednje zdravstvene šole Ljubljana so tako bili deležni praktičnega pouka v šoli, ki je potekal v blok urah (2 ali 4 ure skupaj, odvisno od urnika), v dveh ločenih razredih hkrati. Eno skupino sem vodil jaz, drugo pa sodelavka prof. Darja Žnidaršič, ki je vodila tudi teoretični pouk.

S tem sva s sodelavko omogočila mreženje dijakov srednjega strokovnega programa zdravstvena nega

ZN (4-letni program) z dijaki srednjega poklicnega izobraževanja bolničar negovalec BN (3-letni program).

Učni temi (za 2 šolski uri) sta bili:

- prehospitarna reanimacija in vloga BN (mreženje med obema skupinama dijakov istega razreda BN),
- hospitalna reanimacija in vloga BN v sklopu timske obravnave vitalno ogrožene osebe v domu starejših občanov (mreženje med tehnikami ZN in BN).

Prvo šolsko uro sva posvetila ponovitvi in utrjevanju snovi. Pri tej uri so bili dijaki prvič po treh mesecih ločenega dela skupaj. Učna klima je bila popolnoma drugačna kot doslej in se jo je bilo treba privaditi, zato sva na začetku pripravila vajo za ogrevanje. V razredu smo imeli na tleh dve vadbeni blazini, okoli katerih so se razporedili dijaki obeh skupin. Za nalogo so morali sestaviti algoritem pristopa k ponesrečeni osebi ter ga z magneti pritrditi na tablo. Zelo važno je bilo poudariti, da so napake v učilnici dovoljene, da se o njih pogovarjamo in jih odpravljamo.

Nato smo se posvetili reševanju učne situacije srčnega zastoja. Na tabli se je pojavila zgodba: »Ste na praktičnem pouku v domu starejših občanov. Pride-te v sobo, da bi ostarele gospe pomagali pri jutranji negi. Gospa vstane, a že po nekaj korakih do kopalnice se zgrudi in negibna obleži na tleh. Kaj storite?«

S profesorico sva jim dala naslednja navodila: Skupina štirih dijakov vsake skupine izvede nalogo, ostali dijaki iste skupine izvedejo formativno spremljanje pouka po metodi »kritični prijatelj«. V ta namen dijaki s pomočjo vodenega obrazca ocenijo pravilnost izvedbe.

Temeljni postopki oživljanja trajajo nekaj minut. Zaključijo se, ko dijaki zaslišijo sireno reševalnega vozila (v animaciji na računalniku). Vsi v učilnici smo demonstratorjem zaploskali, nato pa smo prisluhnili mnenjem sošolcev po vodenem obrazcu, kjer smo ugotavljali pravilnost izvedbe.

Drugo šolsko uro so dijaki višjih letnikov (v programu tehnik ZN) predstavili delo zdravstvenega osebja, ki se je pripeljalo z reševalnim vozilom do

ostarele gospe, ki so jo bolničarji oživljali prvo šolsko uro. Z igro vlog so izvedli reanimacijo na simulatorju (to je program na avtomatskem monitorju za merjenje vitalnih funkcij), s katero so gospo vrnili v življenje. Dijaki smeri bolničar-negovalc so spremljali simulirano situacijo. Ker je tema oživljanja na tej stopnji mnogo zahtevnejša, je po predstavitvi sledila razlaga nekaterih postopkov. Odgovorili so tudi na vsa vprašanja ter vrstnikom pripravili učni list. Dijaki smeri bolničar-negovalc so bili navdušeni, kar so pokazali z bučnim ploskanjem.

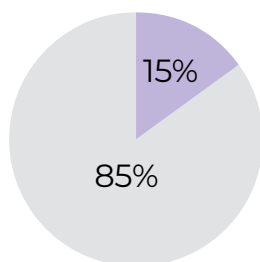
S tem se je blok ura končala. Povzetek obeh ur je profesorica s celim razredom naredila pri naslednji uri teorije. Predstavila je video prehospitalne reanimacije v resnični situaciji in vlogo smeri bolničar-negovalc v timski obravnavi osebe v srčnem zastoju, jaz pa sem naredil evalvacijo blok ure o mreženju dijakov v obliki ankete. Anketa je pokazala same odlične rezultate, kar samo potrjuje dejstvo, da je mreženje dijakov, prenos njihovega znanja na sošolce ali dijakom nižjih letnikov zelo zaželeno.

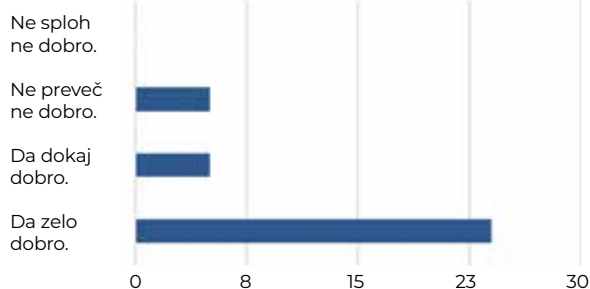
Rezultati 1. šolske ure: Tekmovanje med skupinami istega razreda

Ali vam je bil zanimiv potek učne ure?

- Da, zelo zanimiv.
- Da, dokaj zanimiv.

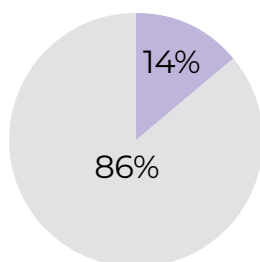

Ali ste se počutili dobro med predstavitvijo?

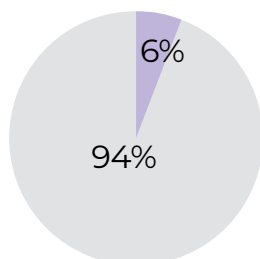
Ali je bila zanimiva tema, ki so jo predstavili?

- Da, zelo zanimiva.
- Da, dokaj zanimiva.

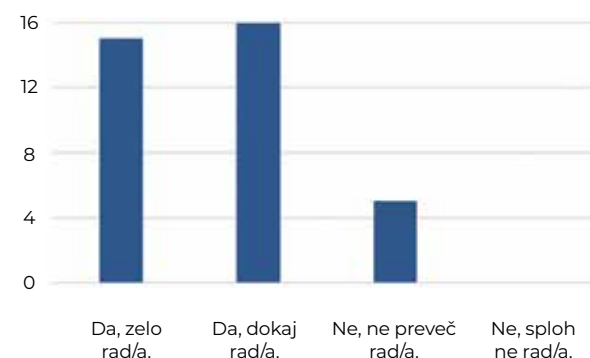

Ali so bili dijaki višjih letnikov prijazni, spoštljivi in odgovorni do vas?

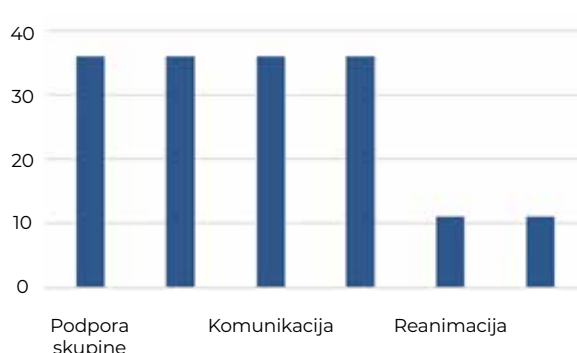
- Da.
- Da, dokaj.

Ali bi tudi vi kdaj pripravili in izvedli predstavitev za dijake nižjih letnikov?

Kaj ste se naučili iz predstavitve, kar vam bo koristilo v prihodnosti?

Mreženje ali povezovanje zaradi izobraževanja poteka v šolstvu na dveh nivojih. Poznamo mreženje šol in mreženje dijakov. Razlika med njima je zelo velika.

Mreženje šol ima pomembno vlogo v vzgoji in izobraževanju. Gre za sodelovanje med šolami, v katerih izobražujejo za različne poklice. V takšnih izmenjavah se sestavljajo in realizirajo različni projekti, ki imajo večje razsežnosti, kot bi jih bilo možno realizirati v eni sami šoli. Vsaka šola ima svoje učne pripomočke glede na poklic, ki ga izobražuje. Znanje pa nima meja, je medpredmetno in raznoliko. Dijaki ugotovijo, da je njihovo znanje fleksibilno, kreativno, s svojimi idejami napredujejo in ustvarjajo nova znanja ter posegajo tudi v raziskovalno dejavnost. Z mreženjem šol se dosega višje kakovosti učenja, saj so dijakom ustvarjena nova, bolj učinkovita učna okolja.

Mreženje dijakov na isti šoli pa je bolj intimne narave. Z njim vzpostavljamo stike z drugimi dijaki, ki imajo podobne interese in cilje. Učitelj mora voditi takšno združevanje na primeren način, ki bo upošteval dijakovo individualnost. Med dijaki ne sme prihajati do primerjanja s sovrstniki, saj to lahko poslabša njihovo samopodobo in interes za učenje.

Mreženje mora dijaka voditi k spoštljivi medsebojni komunikaciji, sodelovanju, kritičnemu mišljenju, ustvarjalnosti in reševanju problemov. Dobro obvladovanje naštetih veščin bo pomembno vplivalo na njihovo bodoče življenje in poklicno pot. Raziskave kažejo, da mreženje dijakov lahko pozitivno vpliva na njihovo motivacijo, angažiranost, dosežke in zadovoljstvo z učenjem. Zato je izredno pomembno, da se dijaki na takšni učni uri dobro počutijo, da jim je zagotovljena psihološka varnost in da imajo pri učitelju podporo pri svojih uspehih in neuspehih.